

період до 2023 р. та на подальшу перспективу. Ефективність антикорупційної стратегії залежить від залученості громадян до боротьби з корупцією, ретельного вивчення та аналізу застосовуваних антикорупційних заходів, їх ефективності та належної обґрунтованості [4, 7].

До того ж впровадження Антикорупційної стратегії на 2023–2025 рр. залежить від багатьох факторів, як-от політична воля, реалізація заходів, залучення ресурсів, взаємодія з громадськістю та інші. Для успішної реалізації цілей антикорупційної політики необхідно впровадити ефективні механізми виявлення та запобігання корупційних проявів у державних органах, органах місцевого самоврядування та юридичних осіб. До того ж необхідно просувати стандарти доброчесної поведінки в усіх сферах діяльності. Для успішної імплементації загальнодержавної, відомчої або корпоративної політики з питань запобігання корупції необхідний кваліфікований персонал, який здатний виявляти корупційні ризики в діяльності публічних службовців та вживати ефективних заходів для їх запобігання, забезпечувати інформаційний супровід та надавати консультативну допомогу з питань антикорупційного законодавства.

Також необхідно забезпечити ефективний механізм моніторингу й оцінки реалізації заходів програми для її подальшого вдосконалення та досягнення позитивних результатів.

Джерела та література

1. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. Угоду ратифіковано із заявою Законом № 1678-VII від 16.09.2014. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text
2. Тіньков А. Л. Запобігання та протидія політичній корупції в системі державного управління України: дис. ... канд. наук з держ. управління: 25.00.02 – механізми державного управління. Київ, 2020. 222 с.
3. Антикорупційна стратегія на 2020–2024 роки: Проект за результатами публічного обговорення / Національне агентство з питань запобігання корупції. URL: <https://nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2020/09/Antykoruptsijna-strategiya-na-2020-2024-roky-za-rezultatamy-publichnyh-obgovoren-16.09.2020.pdf>
4. Брун Р. Г., Хюбнер Г. Оцінка корупції в поліції, юстиції та митниці. *Загальний дослідницький проект Федерального управління кримінальної поліції і поліцейської академії*: монографія. Вісбаден, 2019. С. 131–139.

Фечко Іван

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

ОСНОВНІ ЕТАПИ ФОРМУВАННЯ СОЮЗУ ПІВДЕННОАМЕРИКАНСЬКИХ НАЦІЙ (UNASUR)

Ключові слова: *Інтеграційний процес, Латинська Америка, UNASUR.*

Keywords: *Integration process, Latin America, UNASUR.*

Інтеграційний процес у Латинській Америці є складним явищем міжнародних відносин Західної півкулі, який сягає корінням перших об'єднувачих спроб

XIX ст. та займає ключове місце у сучасних міжамериканських відносинах. Звідси впливає актуальність цього дослідження. В умовах опору російській агресії Україна переглядає свою латиноамериканську стратегію та надає цьому регіону високий рівень пріоритетності. Так, 2023 р. був проголошений «роком Латинської Америки». Для посилення відносин із цими країнами важливо розуміти специфіку їх міжнародних відносин та наявних організацій. Також варто врахувати, що після останніх виборів у більшості держав до влади прийшли ліві сили («друга рожева хвиля»), які виступають за посилення інтеграційного процесу. А Президент Бразилії Лула да Сілва взагалі стоїть біля витоків створення UNASUR, і під час своєї теперішньої каденції так само робить ставку на посилення відносин із південноамериканськими сусідами.

Ідея загального інтеграційного об'єднання для всієї Латинської Америки та Карибського басейну не увінчалась успіхом протягом низки спроб у XX ст. Після цього існували лише субрегіональні утворення, які об'єднували країни окремих частин регіону (SICA, CARICOM, CAN, MERCOSUR). Перша декада XXI ст. ознаменує початок нового етапу інтеграційного розвитку в регіоні.

Визначальним в цьому процесі було лідерство найбільшої економіки регіону – Бразилії. А із зближення між MERCOSUR та Андською Співдружністю – уся Південна Америка стала простором для об'єднання. Друга за потужністю держава Латинської Америки – Мексика, ще з 1992 р. була частиною північноамериканського об'єднання НАФТА, разом зі США та Канадою. Через систему двосторонніх угод та самітів Тукстла (Мексика) залучала центральноамериканські держави до посиленої співпраці та орієнтації на НАФТА [3]. Отже, утворення UNASUR було формою протидії північноамериканському впливу.

Передумовами до утворення загальної організації країн Південної Америки були події 90-х рр. та початку XXI ст. Першим підготовчим етапом можна виокремити період з 1993 до 1999 р., коли між державами було укладено ряд угод комерційного характеру з нечіткими контурами для розширення торговельної зони до меж материка. Другим етапом (2000–2004 рр.) стало проведення Південноамериканських самітів на початку XXI ст. На I Саміті у вересні 2000 р. було окреслено контури політичної взаємодії та економічної співпраці – створення зони вільної торгівлі між MERCOSUR та Андським співтовариством – двома основними регіональними блоками Південної Америки. На II Саміті у липні 2002 р. було зосереджено увагу на розвитку спільної інфраструктури для фізичного об'єднання регіону. Вирішальний саміт відбувся у грудні 2004 р. у перуанських містах Куско та Аякучо. Інтеграційний процес активно стимулювався тогочасними Президентами лівої орієнтації, які були при владі у більшості ключових держав регіону (перша «рожева хвиля»). Лідерство узяв Президент Бразилії Лула Ігнасіо де Сілва, який заручився підтримкою Президентів Перу Алехандро Толедо та Аргентини Едуардо Дуальде [4].

У фінальному документі «Декларації Куско» було проголошено створення Співдружності Південноамериканських держав. Головними цілями визначено консолідацію південноамериканської ідентичності, суверенність та територіальну цілісність держав, культурне різноманіття, підкреслено справедливий розподіл доходів та захист навколишнього середовища. У Декларації було окреслено

основні напрями для досягнення розвитку: політична співпраця, зближення між MERCOSUR, Андською співдружністю та Чилі, Суринамом і Гайаною, енергетична та комунікаційна співпраця, агрополітика, обмін технологіями та освітою. У Декларації Куско було визначено обов'язок продовжувати консолідацію зони південноамериканського миру, продовжено підтримку IIRSA та рух за об'єднання Південної Америки в єдину організацію [1].

Із моменту декларації Куско починається третій етап формування організації (2004–2008 рр.). Протягом 2005–2006 рр. було проведено три вирішальні у цьому контексті саміти. Зрештою саме на Першому Південноамериканському енергетичному саміті на острові Маргарита було вирішено перейменувати об'єднання на Союз південноамериканських націй – UNASUR, а місцем перебування Постійного секретаріату визначити Кіто, Еквадор [3].

23 травня 2008 р. у м. Бразилія було схвалено Конституційний договір UNASUR. Документ підписали 12 країн-співзасновників блоку: Аргентина, Болівія, Бразилія, Чилі, Колумбія, Еквадор, Гаяна, Парагвай, Уругвай, Перу, Суринам, і Венесуела. Метою було визначено створення інтеграційного простору у Південній Америці для об'єднання в культурній, соціальній, політичній, економічній сферах. Серед конкретних пунктів виокремлювалось подолання нерівності, розвиток освіти та використання неписьменності, розвиток сучасної інфраструктури для швидкого сполучення між країнами [5].

Після ратифікації у кожній зі сторін договір вступив у чинність 11 березня 2011 р. у Кіто відповідно до резолюції міністрів закордонних справ країн-учасників. Окрім бразильського Президента Луїси, активно участь у процесі утворення UNASUR також взяв Президент Венесуели Уго Чавес та Президент Аргентини Нестор Кіршнер [2].

Отже, формування Союзу південноамериканських націй можна поділити на три послідовні етапи: на першому етапі (1993–1999) країни Південної Америки уклали між собою двосторонні домовленості з окресленням інтеграції в межах свого континенту, на другому етапі (2000–2004) було проведено три Південноамериканські саміти лідерів держав як спроби знайти нові шляхи в інтеграційному процесі – латиноамериканський формат інтеграції був замінений на південноамериканський і проголошено утворення Співдружності південноамериканських націй. На третьому етапі (2004–2008) було проведено ряд важливих зустрічей та сформовано ідею утворення UNASUR, що остаточно відбулось у 2008 р. Важливо зазначити, що попри занепад у подальшому конкретної ініціативи південноамериканський проєкт інтеграції поступово розширився та знову перейшов у латиноамериканський: замість Південноамериканських самітів почали відбуватися Латиноамериканські, а замість UNASUR головною об'єднавчою ініціативою став CELAC (Співдружність держав Латинської Америки та Карибського басейну).

Джерела та література

1. Declaración del Cusco sobre la Comunidad Sudamericana de Naciones III Cumbre Presidencial Sudamericana. URL: http://www.comunidadandina.org/documentos/dec_int/cusco_sudamerica.htm
2. Lima P., Christiane M. La aportación de la UNASUR para el surgimiento de América del Sur como actor global de relevancia en el escenario internacional (2004–2008): thesis. Madrid: 2010. 553 p.

3. Ruvalcaba D., Morales E., Valencia A. Construcción de la Unión de Naciones Suramericanas – UNASUR. *Yuyaykusun*. 2012. № 5. P. 31–64.

4. Sanchez F. El papel de las Cumbres Suramericanas del siglo XXI como antecedente de la UNASUR. *Miradas y perspectivas. El presente del regionalismo latinoamericano y europeo*. La Plara: 2014. P. 39–50.

5. Tratado Constitutivo de la Unión de Naciones Suramericanas. URL: <https://web.archive.org/web/20161009121928/http://www.unasur.int/images/descargas/DOCUMENTOS%20CONSTITUTIVOS%20DE%20UNASUR/Tratado-UNASUR-solo.pdf>

Кадар Мар'яна

Ужгородський національний університет

ПОДАЧА УКРАЇНОЮ ЗАЯВКИ ДО НАТО. ПРИЧИНИ ТА НАСЛІДКИ

Ключові слова: НАТО, інтеграція, Україна, безпека.

Keywords: NATO, integration, Ukraine, security.

Взаємини України з НАТО в умовах повномасштабного російського вторгнення мають першочергове значення. Із одного боку, євроатлантична інтеграція – це конституційно закріплений зовнішньополітичний курс. Проте з іншого – відбуваються певні коливання щодо цього курсу. Актуальність наведеної теми полягає в тому, що відносини між Україною та Росією залишаються напруженими, а російська війна проти України триває. Україна відчуває потребу в підтримці міжнародної спільноти, зокрема НАТО, щоб забезпечити свою безпеку та суверенітет. Російська агресія в Україні не тільки суттєво вплинула на стан глобальної безпеки: перед світом, і зокрема перед Організацією Північноатлантичного договору, постала проблема переосмислення сучасного міжнародного порядку.

Для наукового обґрунтування результатів досліджень співпраці України з НАТО використаний аналітичний метод, який полягає в аналізі документів, пов'язаних із політичною та військовою стратегією НАТО й України. Дослідження включає аналіз офіційних заяв, документів та звітів. Також використовується емпіричний метод, а саме збір та аналіз даних, зокрема з огляду на військові вправи, співпрацю військових підрозділів та підготовку військових кадрів.

У новій Стратегічній концепції НАТО наголошується, що сильна незалежна Україна має вирішальне значення для стабільності євроатлантичного простору. Наприкінці вересня 2022 р. було оголошено про подачу Україною заявки на вступ до НАТО. Варто нагадати, що «заявка» про вступ до НАТО не має юридичного значення.

Процедура вступу до НАТО (на відміну від ЄС) взагалі не передбачає потреби подавати заявку [1]. Процедура приєднання до Альянсу потребує передусім консенсусу серед союзників і запрошення країні-аспіранту. Відповідно до Вашингтонського договору (стаття 10) ініціатором розширення є сам Альянс. Важливо, що держава на політичному рівні прагне членства, і Альянсу про це відомо. Варто зауважити, що Київ звернувся до НАТО у момент, коли прихильність інтеграції до Альянсу серед українців сягнула 83 % [2]. Втім немає і заборони зробити такий символічний крок, який здійснила Україна. Україна подала влас-